ZADANIE

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ŠTÓS

Zdroj: https://www.big.com

Spracované v súlade s § 5 ods.4 vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR č.392/2023 Z. z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia

Návrh

September 2026

ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1. **Názov územnoplánovacej dokumentácie**

   Územný plán obce Štós

2. **Obstarávateľ**

   Obec Štós, Obecný úrad č. 143, 044 26 Štós, starosta obce Helmut Heinz

3. **Spracovateľ zadania**

   Ing. Iveta Sabaková, Agátová 2396/10, 075 01 Trebišov

4. **Osoba odborne spôsobilá na obstarávanie**

   Ing. Iveta Sabaková, Agátová 2396/10, 075 01 Trebišov, registračné č. osvedčenia 405

5. **Dátum spracovania správy o stave územnoplánovacej dokumentácie**
   15.05.2026

OBSAH

1 PRIEMET ÚZEMIA OBCE 4

2 DÔVODY OBSTARANIA ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE 5

3 URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV A PRINCÍPOV ÚZEMNÉHO ROZVOJA OBCE, VYPLÝVAJÚCICH Z KONCEPCIE ÚZEMNÉHO ROZVOJA REGIÓNU 5

4 IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH PROBLÉMOV A STRETOV V ÚZEMÍ OBCE 7

5 POŽIADAVKY NA RIEŠENIE, VYPLÝVAJÚCE Z DEMOGRAFICKÝCH, SOCIÁLNYCH, EKONOMICKÝCH A ENVIRONMENTÁLNYCH POTRIEB OBCE 8

6 HLAVNÉ POŽIADAVKY NA ÚZEMIE OBCE Z HĽADISKA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA 15

7 POŽIADAVKY NA OCHRANU KULTÚRNEHO DEDIČSTVA 21

8 POŽIADAVKY NA ROZSAH A OBSAH RIEŠENIA 22

9 INFORMÁCIA O POTREBE VYPRACOVANIA VARIANTNÉHO NÁVRHU RIEŠENIA 24

1 PRIEMET ÚZEMIA OBCE

Obec Štós z hľadiska územnosprávneho členenia Slovenska patrí do okresu Košice - okolie, Košického kraja, regiónu Abov.

Obec Leží v údolí Štóskeho potoka v južnej časti Volovských vrchov. Známou súčasťou obce sú Kúpele Štós, klimatické kúpele s dlhou tradíciou. História obce je charakteristická zmenami etnického zloženia obyvateľstva, pričom dominantná je dnes slovenská populácia. V okolí pramení rieka Bodva a blízko sa nachádzajú mestá Košice, Rožňava a Gelnica.

Katastrálne územie obce susedí s katastrami obcí Obec Hačava, Smolnícka Huta, Smolník a s katastrom mesta Medzev.

Obrázok č. 1: Priemet riešeného územia

Zdroj: *https://kataster.skgeodesy.sk*

2 DÔVODY OBSTARANIA ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Obec Štós má schválený ÚPN – O Štós z roku 2006. Od tohto času nebola táto územnoplánovacia dokumentácia prehodnotená.

Dôvodom pre vypracovanie Správy o stave ÚPD je zámer obce obstarať pre obec územnoplánovaciu dokumentáciu v zmysle zákona č.200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov, ktorá zosúladí a usporiada záujmy a zámery obce ako aj požiadavky právnických a fyzických osôb v jej katastrálnom území. Od vypracovania a schválenia zadania ÚPN obce uplynulo už skoro 20 rokov a je možné konštatovať, že podklady, na základe ktorých bola územnoplánovacia dokumentácia spracovaná sú v súčasnom období neaktuálne.

Podľa §17 zákona o územnom plánovaní je správa o stave územnoplánovacej dokumentácie podkladom na spracovanie zadania.

3 URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV A PRINCÍPOV ÚZEMNÉHO ROZVOJA OBCE, VYPLÝVAJÚCICH Z KONCEPCIE ÚZEMNÉHO ROZVOJA REGIÓNU

Vo vzťahu k územnému plánu obce je nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou ÚPN – VÚC Košický kraj, ktorý bol schválený vládou SR uznesením č. 323/98, zo dňa 12.05.1998 a nariadením vlády SR č. 281/98 Z.z. bola vyhlásená záväzná časť ÚPN VÚC Košický kraj v znení Zmien a doplnkov 2004, Zmien a doplnkov 2009, Zmien a doplnkov 2014, ktoré boli schválené Zastupiteľstvom KSK uznesením č. 92/2014 a úplné znenie záväznej časti vyhlásené VZN KSK č. 6/2014 , zo Záväznej časti ÚPN VÚC Košický kraj – Zmeny a doplnky č. 2017, schválenej Zastupiteľstvom KSK dňa 12.06.2017 a vyhlásenej Všeobecne záväzným nariadením KSK č. 18/2017 a zo záväznej časti ÚPN VÚC Košický kraj – Zmeny a doplnky č. 5/2022, schválenej Zastupiteľstvom KSK dňa 26.06.2023 a vyhlásenej Všeobecne záväzným nariadením KSK č. 4/2023, je nutné rešpektovať nasledujúce záväzné časti a verejnoprospešné stavby, ktoré majú dopad na katastrálne územie obce.

Záväzné časti Územného plánu VÚC Košický kraj v znení neskorších zmien a doplnkov, ktoré je potrebné zohľadniť v riešení Územného plánu obce Štós:

I. Záväzné regulatívy územného rozvoja

2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry

2.16. podporovať vznik suburbánneho pásma okolo miest Košice, Michalovce, Rožňava, Spišská Nová Ves a Trebišov,

2.18. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,

2.19. zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie, pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,

2.20. vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centrám, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí.

2.21. vytvárať podmienky pre udržanie a oživenie stagnujúceho a upadajúceho vidieckeho osídlenia priestoroch:

2.21.2. oblasť Jasov – Medzev – Štós,

3. V oblasti sociálnej infraštruktúry

3.2. vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania a približovať sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ,

3.3. vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení poskytujúcich sociálnu pomoc s preferovaním zariadení rodinného typu a zvyšovanie kvality ich služieb,

3.6. rozvíjať zdravotnícke zariadenia v záujme ich optimálneho využitia v rovnocennej prístupnosti obyvateľov,

3.7. vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení sociálnej pomoci a sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,

3.8. podporovať rozvoj existujúcich a nových kultúrnych zariadení ako neoddeliteľnú súčasť poskytovania kultúrnych služieb obyvateľstvu a zachovania kultúrneho dedičstva, podporovať proporcionálny rozvoj kultúrnej infraštruktúry a budovanie domov tradičnej ľudovej kultúry.

4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a cestovného ruchu

4.2 podporovať rozvoj kúpeľného miesta Štós podľa určenia a vyznačenia v štatúte, schváleného uznesením vlády SR,

4.15 vytvárať podmienky pre výstavbu nových významných stredísk cestovného ruchu v k.ú. Spišská Nová Ves, Novoveská Huta – Hnilčík, k.ú. Štós – Smolník – Úhorná a v Olšavskej doline,

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany kultúrneho dedičstva, ekológie, ochrany prírody, prírodných zdrojov a starostlivosti o krajinu a tvorby krajinnej štruktúry

5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôsobiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,

5.5. zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia pri rešpektovaní a skvalitňovaní územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej,

5.9. podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry,

5.10 v chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch prírodného dedičstva UNESCO, v NEOCENT, v biotopoch európskeho významu, národného významu a v biotopoch druhov európskeho a národného významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny,

5.12. zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobo priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,

5.17. zabezpečiť trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických čŕt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania, alebo ľudskej aktivity,

5.18. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia záplavové a zosuvné územia, realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť obmedzenie alebo zmiernenie ich prípadných negatívnych vplyvov,

5.19. zachovať prirodzené inundačné územia vodných tokov mimo zastavaných území obcí na transformáciu povodňových prietokov počas povodní.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,

7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,

7.12. pri využití územia chrániť koridory pre rekonštrukciu alebo výstavbu hrádzí alebo úpravu korýt tokov v zastavaných územiach miest a obcí,

7.14. vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, podporovať a presadzovať v regiónoch s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, malé vodné elektrárne a pod.) pre potreby obyvateľstva i služieb.

8. V oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja

8.10. rozvíjať tradičnú remeselnú výrobu, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti súvisiace s poľnohospodárskou a lesnou činnosťou, ako integrovanú súčasť hospodárenia na pôde podporujúce rozvoj vidieka,

8.11. vychádzať v územnom rozvoji predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných, stavebných areálov a poľnohospodárskych areálov,

8.12. vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia so zohľadnením špecifík jednotlivých regiónov kraja a využívať pritom predovšetkým miestne surovinové zdroje.

9. V oblasti odpadového hospodárstva

9.1. usmerniť cieľové nakladanie s určenými druhmi a množstvami odpadov, budovania nových zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov, ako aj budovania zariadení na iné nakladanie s odpadmi v území v súlade s Programom odpadového hospodárstva kraja.

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sa v k.ú. obce Štós nenachádzajú.

4 IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH PROBLÉMOV A STRETOV V ÚZEMÍ OBCE

Zámerom obce je spracovanie územného plánu obce s určením regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a vytvorením predpokladov pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej stability a trvalo udržateľného rozvoja.

Pri spracovaní územného plánu obec je potrené zohľadniť a zosúladiť:

- rešpektovať európsku sústavu chránených území Natura 2000 - CHVÚ Volovské vrchy SKCHVU036,
- zachovať súčasné hranice existujúcich chránených území na hraniciach parciel KN-C a zároveň rešpektovať prvky RÚSES Košice okolie,
- navrhnúť ekologicky vhodné využívanie územia s rešpektovaním systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na miestnej úrovni,
- dodržiavať obmedzenia a zakázané činnosti podľa zákona 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách , prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a Štatútom kúpeľného miesta Štós,
- rešpektovať význam a hodnoty prírodných daností a hodnotovo-významové vlastnosti krajiny, návrhom opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie a zamedzenie

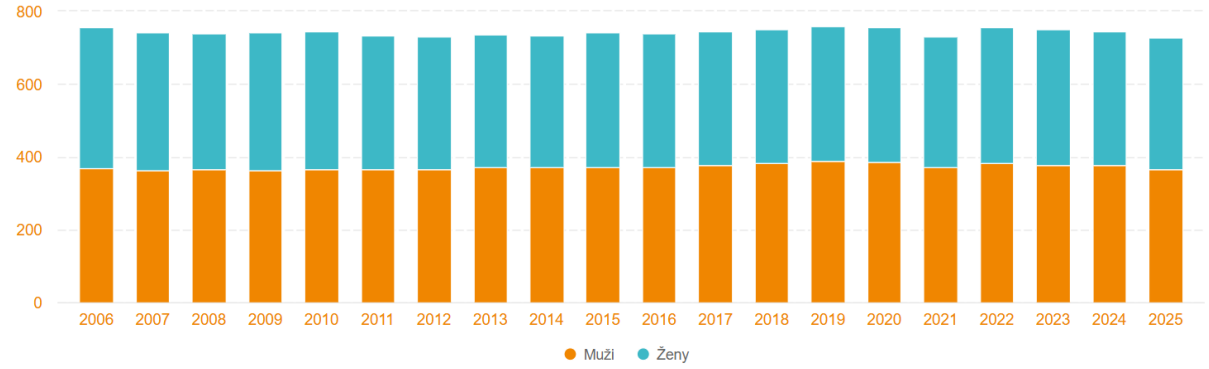
vizuálneho smogu,
- uplatňovať krajinnoekologické a technické opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov pri využívaní prírodných zdrojov a kultúrno-historických štruktúr,
- vyčleniť plochy na náhradnú výsadbu zelene na nových rozvojových plochách a pri návrhoch nových ciest navrhnúť dostatok izolačnej zelene,
- výhradné ložiská bez osvedčenia o výhradnom ložisku – bloky zásob, 685, Medzev, železné rudy,
- banské diela – štôlne,
- rešpektovať územie stredného radónového rizika,
- rešpektovať ochranné pásmo II. stupňa povrchového vodárenského zdroja/zdrojov (VZ) Bodva, Porča, Pivering, Zlatná – Medzev (cca 45% v extraviláne obce),
- vytvoriť dostatočnú územnú rezervu pre návrh nových resp. rekonštrukciu existujúcich križovatiek,
- dopravné závady v obci a zúžené uličné profily pre rozvoj obce,
- dopravná väzba cesty II. triedy na miestne cesty,
- nedobudované úseky chodníkov,
- obmedzenia vyplývajúce z cestného zákona,
- obmedzenia vyplývajúce z leteckého zákona,
- obmedzenia vyplývajúce z existujúcej plynovej distribučnej siete,
- obmedzenia vyplývajúce z príslušných ustanovení zákona o ochrane pred povodňami,
- obmedzenia vyplývajúce z existujúcich elektrických vedení a zariadení,
- obmedzenia vyplývajúce z existujúcich vodárenských rozvodov a zariadení,
- obmedzenia vyplývajúce zo zákona o ochrane ovzdušia vo vzťahu k existujúcim stredným zdrojom znečisťovania ovzdušia,
- vymedziť existujúce stredné zdroje znečisťovania ovzdušia,
- zamedziť vizuálnemu smogu a zachovať pohľadové línie krajiny,
- rešpektovať Stratégiu adaptácie SR na zmenu klímy (MŽP SR – 2018) a Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (MŽP SR – 2021),
- obmedzenia vyplývajúce z platných právnych predpisov o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibráciách,
- rešpektovať poľnohospodársku pôdu ako limitujúci faktor územného rozvoja riešeného územia,
- obmedzenia vyplývajúce z príslušných ustanovení zákona o ochrane lesov,
- obmedzenia vyplývajúce zo zákona o ochrane pred povodňami,
- rešpektovať iné faktory s negatívnym dopadom na kvalitu životného prostredia,
- navrhnúť revitalizáciu a novú výsadbu sídelnej zelene, vrátane funkčnej uličnej zelene, navrhnúť revitalizáciu a doplnenie líniovej zelene mimo zastavaného územia obce, vrátane sprievodnej vegetácie vodných tokov.

5 POŽIADAVKY NA RIEŠENIE, VYPLÝVAJÚCE Z DEMOGRAFICKÝCH, SOCIÁLNYCH, EKONOMICKÝCH A ENVIRONMENTÁLNYCH POTRIEB OBCE

5.1 Tendencie a predpoklady vývoja obyvateľstva

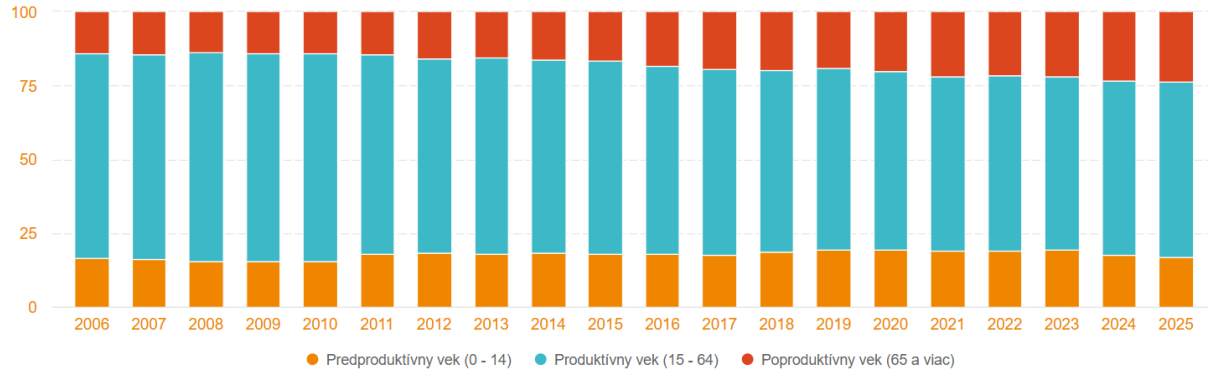
Podľa SODB 2021 k 1.1.2021 žilo v obci Štós 737 obyvateľov, z toho 362 žien a 375 mužov. Hustota obyvateľov na 1 km^2 je 23,5 ob./km^2. K 1.1.2026 mala obec 717 obyvateľov, čo svedčí o miernom poklese. Z celkového počtu obyvateľov má základné vzdelanie 216 osôb, stredoškolské vzdelanie 337 osôb a vysokoškolské vzdelanie 46 osôb. Ekonomicky aktívnych je 301 obyvateľov obce.

Trvale bývajúce obyvateľstvo k 31.12.

Zdroj: Štatistický úrad SR

Ekonomická aktivita obyvateľstva k 31.12.

Zdroj: Štatistický úrad SR

5.2 Rozvoj bývania, sociálneho bývania a nájomného bývania

V obci sa nachádza 183 rodinných domov, a 12 bytových domov so 130 bytovými jednotkami.

V územnom pláne obce je potrebné riešiť:

- vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci je potrebné zamerať sa na obnovu existujúceho bytového fondu, zvýšenie kvality a modernizáciu bytového fondu ale uvažovať aj s výstavbu nových bytov,
- navrhnúť ďalšie ponukové plochy pre rozvoj bývania,
- využiť existujúci stavebný fond v území pre funkcie bývania a základnej občianskej vybavenosti,
- preveriť možnosti rozvoja bývania podľa požiadaviek obyvateľov obce a vlastníkov pozemkov (napr. využitie nadmerných záhrad),
- riešiť vzťah bývania k ostatným funkčným zložkám územia a jeho funkčno-priestorovú štruktúru,
- uvažovať s nájomným a sociálnym bývaním, v objektoch bývania pripustiť občiansku vybavenosť,
- uplatňovať adaptačné opatrenia, na zníženie dôsledkov zmeny klímy, znížiť prehrievanie budov a spevnených plôch a hospodárenie so zrážkovými vodami
- vytvoriť podmienky pre bezpečný pohyb chodcov a navrhnúť sieť chodníkov (min. jednostranných) so zeleným pásom v rámci koridorov ciest a navrhnúť napojenia na sieť cyklistických trás,
- neumiestňovať stavby na inundačné územia, územia ohrozené povodňami (v potenciálnej zóne zaplavenia), v blízkosti vodných tokov a na pobrežné pozemky,
- navrhnúť funkčné a priestorové regulatívy pre existujúce a navrhované obytné plochy,

- vyznačiť a rešpektovať územie so stredným radónovým rizikom, pričom stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť využitie územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a aktuálnej vyhlášky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

5.3 Rozvoj sociálnej vybavenosti

V obci , budova s.č. 13, je umiestnená kancelária ADOS.

V územnom pláne obce je potrebné riešiť:

- prehodnotiť potrebu plôch pre nové zariadenia sociálnej starostlivosti.

5.4 Rozvoj školstva

V obci sa nachádza materská škola, ktorú navštevuje 11 detí a základná škola, ktorú navštevuje 38 detí.

V územnom pláne obce je potrebné riešiť:

- prehodnotiť existujúce kapacity materskej a základnej školy.

5.5 Rozvoj zdravotníckych služieb

Na území obce sa nachádza zdravotné stredisko, v ktorom má ambulanciu obvodný lekár. Ďalším zariadením sú kúpele Štós, ktoré majú štatút kúpeľného miesta (schválený uznesením Vlády SR č.623 dňa 29.09.1998). Kúpele boli založené v roku 1883. Pre svoju polohu, výborné klimatické podmienky s prevahou negatívnych vzdušných iónov, sú veľmi vhodné na liečenie chronických nešpecifických ochorení dýchacích ciest a pľúc.

5.6 Rozvoj športu, rekreácie a cestovného ruchu

V obci sa nachádza multifunkčné ihrisko.

V územnom pláne obce je potrebné riešiť:

- zachovať športové a oddychové plochy
- navrhnúť plochy pre pobyt v prírode (oddychové zóny, chodníky s lavičkami, altánky, piknikové plochy a pod.),
- navrhnúť plnohodnotné využitie rekreačného potenciálu katastrálneho územia obce a súčasne zastavaného územia obce

5.7 Rozvoj v hospodárskej a ekonomickej oblasti

Na území obce sa nachádzajú podnikateľské subjekty TEIDE, s.r.o. – výroba ostatných kovových výrobkov (3-4 zamestnancov), GE-Metal Štós, s.r.o. - výroba ostatných kovových výrobkov (20-24 zamestnancov).Ďalej sa tu nachádza Obecný podnik lesov, služieb a remesiel, s.r.o., ktorý hospodári s lesným majetkom v katastrálnom území obce Štós o výmere 2 735,12 ha, z toho výmera lesných porastov predstavuje 2625,24 ha.

V územnom pláne obce je potrebné riešiť:

- limitovať hospodárske činnosti, ktoré by rušivo vplývali na krajinný, architektonický a urbanistický charakter obce,
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území, vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi,
- v oblasti poľnohospodárskej výroby uvažovať výlučne len s rozvojom špecifických foriem poľnohospodárstva a riešiť rozvoj výrobných aktivít a služieb nezávadného charakteru vytvorením ponuky poľnohospodársky nevyužitých objektov,
- prehodnotiť plochy pre výrobné služby.

5.8 Rozvoj z hľadiska ochrany a starostlivosti o životné prostredie

V územnom pláne obce je potrebné:

- zosúladiť záujmy ochrany prírody a krajiny a navrhovaný rozvoj obce,
- zachovať a revitalizovať sídelnú, líniovú a sprievodnú zeleň,
- zamedziť vizuálnemu smogu a zachovať pohľadové línie krajiny,
- vyhnúť sa bariérovým činnostiam, ktoré by narušili ekologickú konektivitu,
- vymedziť a monitorovať územia postihnuté inváznymi druhmi rastlín a navrhnúť opatrenia na ich reguláciu a odstránenie,
- navrhnúť koridory pre rozšírenie verejnej kanalizácie a verejného vodovodu,
- v obytnom území pri návrhu novej zástavby zohľadniť a rešpektovať prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí,
- obmedziť nepriaznivé vplyvy v dôsledku znečisťovania ovzdušia zdrojov znečisťovania ovzdušia na ľudské zdravie a životné prostredie znižovaním emisií z vykurovania domácností,
- zamedziť vizuálnemu smogu a zachovať pohľadové línie krajiny,
- rešpektovať Stratégiu adaptácie SR na zmenu klímy – aktualizácia (MŽP SR, 2018) a Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy, (MŽP SR, 2021),
- zvyšovať plochy vegetácie a vodných plôch,
- rešpektovať záplavové územia vodných tokov.

5.9 Zabezpečenie ochrany prírody a krajiny

V katastrálnom území obce Štós sa nachádza:

chránené vtáčie územie **Volovské vrchy (SKCHVU036),**vyhláseného vyhláškou MŽP SR č. 196/2010 Z. z. z 16. apríla 2010.z. s účinnosťou od 16.04.2010.

Predmetom ochrany v CHVÚ Volovské vrchy je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho (*Ciconia nigra)*, ďatla bielochrbtého (*Dendrocopos leucotos)*, ďatla čierneho *(Dryocopus martius)*, ďatla prostredného *(Dendrocopus medius)*, ďatla trojprstého *(Picoides tridactylus)*, hrdličky poľnej (*Streptopelia turtur*), jariabka hôrneho *(Bonasa bonasia)*, krutihlava hnedého *(Jynx torquilla)*, kuvika kapcavého *(Aegolius funereus)*, kuvika vrabčieho *(Glaucidium passerinum)*, muchárika bielokrkého (*Ficedula albicollis)*, muchárika červenohrdlého (*Ficedula parva)*, muchárika sivého (*Muscicapa striata*), orla krikľavého (*Aquila pomarina)*, orla skalného (*Aquila chrysaetos)*, penice jarabej (*Sylvia nisoria)*, prepelice poľnej (*Coturnix coturnix)*, rybárika riečneho (*Alcedo atthis)*, sovy dlhochvostej (*Strix uralensis)*, strakoša červenochrbtého (*Lanius collurio)*, tetrova hlucháňa (*Tetrao urogallus)*,tetrova hoľniaka (*Tetrao tetrix*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), výra skalného (*Bubo bubo*) a žlny sivej (*Picus canus*).

V katastrálnom území Štós je evidovaný výskyt niektorých druhov biotopov európskeho a národného významu. Z biotopov národného významu sú to:

- Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky,
- Lk6 Podmáčané lúky horských podhorských oblastí. Biotopy európskeho významu sú to Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510*), Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430*),
- Tr1 Suchomilné travino-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte (6210*),
- Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130*) a Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110*).

V rámci platného Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Košice – okolie sa v obvode pozemkových úprav nachádza:

Biocentrum regionálneho významu

- **RBc28 Porče** Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, kyslomilné bukové lesy, jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy

- **RBc29 Štós** - Biocentrum regionálneho významu - Kyslomilné bukové lesy, Bukové a jedľovobukové kvetnaté lesy, na Z okraji lokalita zamokrená, na V okraji vysoké byliny, ojedinele jelša lepkavá, borovica lesná, duby, smrek obyčajný
  Biokoridor nadregionálneho významu - terestrický
- **NRBk5** Zádielská dolina – Červené skaly predstavuje hraničný terestrický nadregionálny biokoridor, ktorý vedie najzápadnejšou časťou okresu na kontakte s okresmi Rožňava a Gelnica. V okrese Košice – okolie sa napája na biocentrum provinciálneho významu (Zádielská dolina - Havrania skala - Turniansky hradný vrch).
  Biokoridor regionálneho významu – hydrický
- **RBk5** Sútok Bodvy a Idy – Pri živánskej ceste predstavuje hydrický regionálny biokoridor, ktorý vedie západnou časťou okresu v smere S - J. Z južnej časti sa napája na RBc 32 (Sútok Bodvy a Idy)
  Genofondovo významné lokality (GL)
- **GL4 Pramenná oblasť Štóskeho potoka** - pramenná oblasť Štóskeho potoka, lesné porasty s dominanciou smreka a jedle. Výskyt vzácnych a ohrozených druhov: kuvičok vrabčí (Glaucidium passerinum), sova dlhochvostá (Strix uralensis), tesár čierny (Dryocopus martius), ďubník trojprstý (Picoides tridactylus), piskor vrchovský (Sorex alpinus), dulovnica väčšia (Neomys fodiens)
- **GL5 Bodovka – Porča -** rašelinový močiar. Výskyt druhov: vachta trojlistá (Menyanthes trifoliata),rosnička zelená (Hyla arborea), užovka hladká (Coronella austriaca), užovka obojková (Natrix natrix), dulovnica menšia (Neomys anomalus), plch veľký (Glis glis), piskor vrchovský (Sorex alpinus), strakoš červenochrbtý (Lanius collurio), pŕhľaviar čiernohlavý (Saxicola torquata)
- **GL6 Lúky nad Štósom -** lúčne spoločenstvá juhozápadných svahov nad Štósom. Jedná sa o mezofilné kosné a pasené lúky s prechodom do teplomilných trávinno-bylinných porastov. Výskyt pestrých spoločenstiev denných motýľov (Lepidoptera) vrátane viacerých vzácnych druhov. V druhovom zložení lúčnych porastov sa vyskytujú napr. ovsík prevýšený (Arrhenatherum elatius), reznačka laločnatá (Dactylis glomerata), kostrava červená (Festuca rubra), k. lúčna (F. pratensis),chlpaňa poľná (Luzula campestris), mliečnik chvojkový (Euphorbia cyparissias), zbehovec ženevský (Ajuga genevensis), lipkavec pravý (Galium verum), šalvia lúčna (Salvia pratensis), púpavec srstnatý (Leontodon hispidus), skorocel kopijovitý (Plantago lanceolata), krížavka jarná
  (Cruciata glabra), iskerník prudký (Ranunculus acris), veronika obyčajná (Veronika chamaedrys) a i.
  Ekologicky významné segmenty krajiny (EVSK)
- **EVSK7 Pivering** - Územie úzkych dolín potoka Pivering a jeho prítokov so súvislými lesnými komplexmi, v južnej časti územie zasahuje do Košickej kotliny. Pod vrchom Jedľovec fragmenty starých porastov tvorených jedľou, bukom a smrekom. Výskyt viacerých druhov ďatľovitých vtákov, ďubníka trojprstého (Picoides tridactylus). Pri ústi doliny potoka Pivering do údolia Bodvy (GL) výskyt mloka karpatského (Triturus montandoni), salamandry škvrnitej (Salamandra salamandra), hniezdne biotopy pŕhľaviara čiernohlavého (Saxicola torquata), sovy lesnej (Strix aluco), rybárika obyčajného (Alcedo atthis).
- **EVSK8 Porče** - územie dolín potokov Porča, Predná Porča a ich prítokov. Napriek intenzívne hospodársky zmeneným porastom sa fragmentálne vyskytujú zbytky starších porastov tvorených najmä jedľou a bukom. Ornitologicky cenné územie. V alúviách potokov vlhké lúky s komplexom rastlinných spoločenstiev s výskytom alchemilky (Alchemilla sp.), zvončeka konáristého (Campanula patula), kukučky lúčnej (Lychnis flos – cuculi), štrkáča kohútika (Rhinanthus minor), iskerníka prudkého (Ranunculus acris), konopáč obyčajný (Eupatorium cannabinum), mäta dlholistá (Mentha longifolia), pichliač močiarny (Cirsium palustre). Územie spadá do SKCHVU036 - Volovské vrchy.

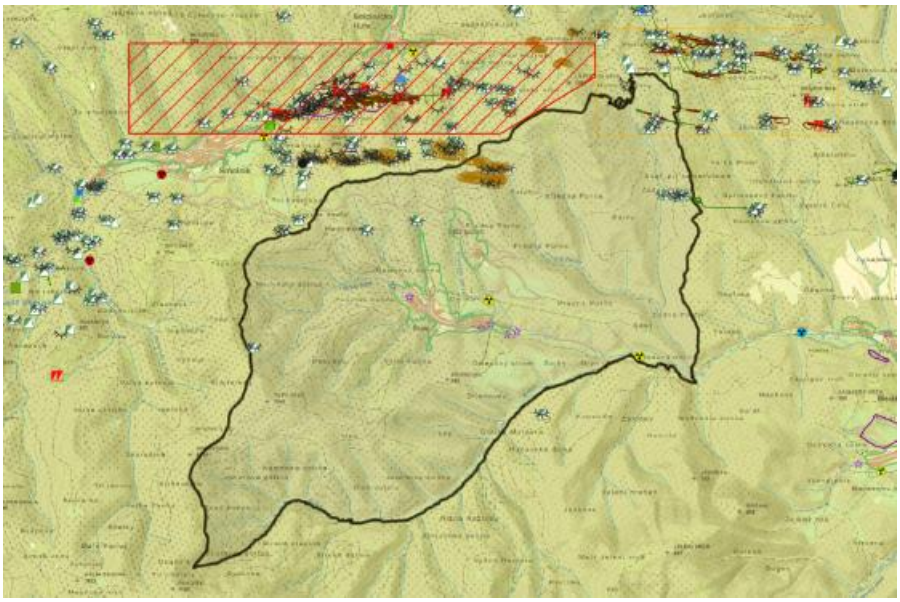
- **EVSK9 Krajinný priestor Štósky potok – Medvedia dolina – Čierna Moldava -** územie predstavuje prevažne lesnatú časť Slovenského Rudohoria na západnom okraji okresu Košice – okolie. Reliéf je značne členitý, formovaný sieťou prítokov Štóskeho potoka, horného toku Bodvy (Čierna Moldava), Žalobky. Lesné porasty vo vyšších polohách reprezentujú prevažne cenné spoločenstvá horských bučín, jedľobučín s vtrúseným javorom horským, smrekom, v nižších polohách tiež hrab a borovica. V nižších častiach, pozdĺž tokov vytvorené jelšové lužné lesy (Alnenion glutinoso-incanae, Oberd – 1953) s dominanciou jelše lepkavej, s prítomnosťou vŕby krehkej, brestu horského a pod. Významné ornitologické lokality (výskyt kuvička vrabčieho (Glaucidium passerinum), ďatľa trojprstého (Picoides tridactylus)) a lokality výskytu veľkých šeliem. Južná časť územia spadá do BR Slovenský kras, do ochranného pásma NP Slovenský kras,zároveň je súčasťou SKUEV0348 - Dolina Čiernej Moldavy. V južnej časti okrajovo spadá aj do a SKCHVU027 - Slovenský kras. Územie spadá do SKCHVU036 - Volovské vrchy. Na území sa nachádzajú GL4 (Pramenná oblasť Štóskeho potoka), GL6 (Lúky nad Štósom) a z východnej časti do neho zasahuje aj GL5 (Bodovka - Porča).
  Významné krajinné prvky bez legislatívnej ochrany
- Významný krajinný prvok (VKP) je podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definovaný ako taká časť územia, ktorá utvára charakteristický vzhľad alebo prispieva k jej ekologickej stabilite, najmä les, rašelinisko, brehový porast, jazero,mokraď, rieka, bralo, tiesňava, kamenné more, pieskový presyp, park, aleja, remíza.
- **Významné geologické a geomorfolgické lokality**
  Štós odkryv v záreze štátnej cesty Jasov – Smolník. Štóske súvrstvie vystupuje v tektonickom nadloží Drnavského súvrstvia gelnickej skupiny a je uhlovo nesúhlasne prekryté kontinentálnymi permskými sedimentmi. Tvorené je predovšetkým jemnozrnnými metapieskovcami. Sedimentárne štruktúry indikujú distálne turbiditové sedimentačné prostredie. Celková hrúbka štóskeho súvrstvia je 500 – 800 m. V rámci odkryvu sú viditeľné relikty slabo prevrátených až izoklinálnych vrás.

V územnom pláne obce je potrebné:

- venovať sa aktuálnemu rozšíreniu chránených druhov rastlín a živočíchov, ako aj výskytu biotopov európskeho a národného významu a následne spracovateľom tieto údaje použiť pri priestorovom usporiadaní pozemkov a ich funkcií tak, aby sa zohľadnili ich ekologické nároky na život a vhodný spôsob obhospodarovania,
- zachovať a revitalizovať sídelnú, líniovú a sprievodnú zeleň,
- zamedziť vizuálnemu smogu a zachovať pohľadové línie krajiny
- vyhnúť sa bariérovým činnostiam, ktoré by narušili ekologickú konektivitu.

5.10 Zabezpečenie ochrany a využiteľnosti zdrojov a ložísk nerastov

V k.ú. obce sa nachádzajú výhradné ložiská OVL a výhradné ložiská bez OVL - Bloky zásob (865, Medzev, železné rudy) a staré banské diela.
Zdroj: ŠGÚ

Výhradné ložiská - OVL (1)

685, Medzev, železné rudy, ŠGÚDŠ Bratislava, Bratislava

V územnom pláne obce je potrebné:

- akceptovať a zohľadniť vyššie uvedené výhradné ložiská a staré banské diela.

5.11 Zabezpečenie ekologickej stability a konektivity územia vyplývajúce z priemetu regionálneho územného systému ekologickej stability

NÁVRH MANAŽMENTOVÝCH OPATRENÍ PRE EXISTUJÚCE A NAVRHOVANÉ PRVKY RÚSES

- Rešpektovať regulácie v CHÚ, zamedzenie zásahov, ktorými by bol narušený ráz územia, napr. ťažiť drevo a vysekávať akékoľvek dreviny; trhať, vykopávať alebo ničiť akékoľvek rastliny, vysádzať nové rastliny (osobitne agát); zbierať a ničiť živočíchy; ťažiť kameň a štrk; akýmkoľvek spôsobom ničiť prírodný ráz krajiny. Zákaz činnosti spôsobujúcej zmenu vodného režimu, výstavba, zakladanie ohňa, táborenie, vnášanie chemických látok, znečisťovanie odpadmi, rušenie pokoja a ďalšie činnosti rušiace prírodu. Na hradnom vrchu je zakázané vypaľovanie a akékoľvek zemné a stavebné práce, rozširovanie ornej pôdy. Na zlepšenie stavu predmetov ochrany akými sú TTP je nutné čistenie pasienkov od náletových drevín, pastva je potrebná na zachovanie TTP,
- lesohospodársku činnosť vykonávať v súlade s platnou legislatívou v oblasti ochrany prírody a krajiny v čase schválenia RÚSESu a v súlade so schváleným PSL, vylúčiť akékoľvek zásahy, ktoré by mali vplyv na biodiverzitu druhov, zabezpečiť druhovú ochranu bioty,
- vylúčiť akékoľvek zásahy, ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, na poľnohospodárskych pozemkoch zachovať tradičný spôsob obhospodarovania - kosenie, pasenie resp. kombinovaný manažment,
- zabezpečiť kvalitný hydrologický režim na území biokoridoru, vylúčiť nevhodné zásahy do brehových porastov, zosúladiť poľnohospodársku činnosť na území biokoridoru so záujmami ochrany prírody a krajiny, zamedziť znečisťovaniu toku, zachovať aluviálne lúky (vhodný manažment), zabezpečiť doplnenie brehových porastov pôvodnými druhmi drevín (rekonštrukcia brehových porastov, doplnenie

úsekov bez pobrežnej vegetácie), vylúčiť zmenšovanie plochy aluviálnych lúčnych a močiarnych biotopov a zvyškov lužných lesov, vylúčiť aplikáciu chemických prípravkov.

NÁVRH OPATRENÍ NA ZVÝŠENIE EKOLOGICKEJ STABILITY KRAJINY

- Zabezpečiť pravidelný manažment trvalých trávnych porastov na území okresu, tej. pravidelne jarne kosenie s následným extenzívnym prepásaním lúčnych biotopov hovädzím dobytkom alebo ovcami, vyrub náletových drevín a zabraňovanie ich zmladzovania, primerane hnojenie organickými hnojivami na vybraných lúčnych porastoch, odstraňovanie inváznych druhov rastlín,
- zosúladiť záujmy lesného hospodárenia so záujmami ochrany prírody a krajiny, v lesných porastoch zachovať alebo cielene obnovovať povodne druhove zloženie lesných porastov a postupne znižovať zastupenie stanovište nepôvodných druhov drevín, maximálne využívať prirodzenú obnovu lesa, v lesných porastoch s výskytom významných druhov vtáctva realizovať hospodárske opatrenia v mimo hniezdnom období a vytvárať podmienky pre ich hniezdenie,
- reguláciu vodných tokov a protipovodňové opatrenia realizovať ekologicky prijateľnými formami, v maximálnej miere zachovať prirodzenú konfiguráciu terénu a zastupenie brehových porastov a v prípade potreby zabezpečiť ich doplnenie,
- podporovať zachovanie a ochranu mokraďových biotopov, zabezpečiť ich pravidelný monitoring a v prípade ohrozenia zrealizovať potrebne opatrenia na ich záchranu,
- zabezpečiť ochranu vodných zdrojov vyskytujúcich sa na území okresu,
- zabrániť znečisťovaniu územia nelegálnymi skládkami odpadov,
- zachovať výmery plôch verejnej zelene a zabezpečiť jej pravidelnú údržbu a revitalizáciu v zastavaných územiach obcí,
- elektrické vedenia budovať s ochrannými prvkami, ktoré zabezpečia ochranu avifauny pred zásahom elektrickým prúdom.

6 HLAVNÉ POŽIADAVKY NA ÚZEMIE OBCE Z HĽADISKA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

Pri riešení návrhu ÚPN-O je potrebné dodržať nasledovné požiadavky:

- **z hľadiska širších územných vzťahov**
  - návrhom podporiť rozvoj prirodzených vzájomných väzieb medzi sídlami, ich funkčnú symbiózu pri zachovaní špecifík a identity jednotlivých sídiel,
  - pri obnove, dostavbe, prestavbe a novej výstavbe v území uplatňovať hodnoty, ktoré predstavujú regionálne znaky,
  - navrhnúť rozvoj vidieckeho sídla, podporujúci regionálne hodnoty, väzby medzi sídlami, poľnohospodárstvo, pracovné príležitosti aj mimo agrárneho sektoru, moderné technológie a zabezpečiť technickú vybavenosť a dostupnosť k sídelným centrám,
  - zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických čŕt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania, alebo ľudskej aktivity.

- **z hľadiska priestorového usporiadania a funkčného využívania územia**

- riešiť funkčné, hmotovo-priestorové, organizačno-prevádzkové a kompozičné vzťahy riešeného územia vo väzbe na okolité územie,
- priestorovo-funkčné územné celky riešeného územia ako vymedzená časť územia, ktorá bude mať spoločnú priestorovú a funkčnú charakteristiku, a na ktorú sa bude vzťahovať regulácia rozvoja územia,
- vymedziť priestorovo-funkčné celky a ich špecifické časti s reguláciou rozvoja,
- stanoviť limity územia a regulácie činností v krajinnom prostredí v minimálnom rozsahu funkčnej a priestorovej regulácie,
- navrhnúť kompozičné riešenie verejných priestorov zelene, uličných riešení a infraštruktúry s ohľadom na vidiecky charakter obce,
- koncepciu priestorového usporiadania navrhovanej štruktúry zamerať na priestorovú proporčnosť, zohľadniť estetické usporiadanie a výrazovú diferenciáciu hmotných prvkov priestorovej štruktúry,
- pri návrhu priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce prihliadať na historické, kultúrne, urbanistické a prírodné podmienky územia a na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu,
- využívať pre účely novej výstavby najmä disponibilné plochy v rámci zastavaného územia a plochy priamo nadväzujúce na zastavané územie obce,
- zástavbu s obytnou funkciou (rodinné domy) riešiť s nevyhnutnou vybavenosťou pre potreby bývania s ohľadom na kvalitu bývania,
- pri návrhu funkčných území určených na bývanie rešpektovať stanovené ochranné, bezpečnostné a hygienické pásma,
- pri výbere vhodnej typologickej formy bývania je nutné zohľadňovať urbanistický charakter prostredia, terénne a priestorové danosti,
- navrhnúť ťažiskové a iné verejné priestory a vymedziť plochy občianskej vybavenosti v dobrej dostupnosti a vo väzbe na dopravné, cyklistické a pešie prepojenie,
- rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím,
- stanoviť zastavovacie podmienky na umiestnenie jednotlivých funkčných území s určením možného zastavania a únosnosti využívania územia - v minimálnom rozsahu funkčnej a priestorovej regulácie (výška zástavby, stanovenie maximálnej miery zastavania a podielu zelene, regulácia umiestnenia stavieb na pozemku, požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie....) v súlade s platnou legislatívou a predpismi.

- **z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy**

S poukazom na § 12 zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy:

- poľnohospodársku pôdu použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu,
- chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu a vinice,
- za hranicou zastavaného územia riešiť alternatívne umiestnenie stavby na PP so zreteľom na ochranu najkvalitnejších PP podľa kódov BPEJ a vyhodnotiť dôsledky dopadu na PP pôdu pre každú alternatívu (tab., graf.a text. časť);
- pri navrhovaní lokalít pre stavebné a iné nepoľnohospodárskej zámery využívať predovšetkým voľné kapacity v hraniciach zastavaného územia, nevyužívané preluky, prípadne lokality nadväzujúce bezprostredne na hranicu súčasne zastavaného územia,
- lokality navrhovať tak, aby nedošlo k narušeniu ucelenosti honov, vytváraniu častí nevhodných pre poľnohospodárske obrábanie, prípadne obmedzeniu prístupu poľnohospodárskym mechanizmom,

- v prípade dôvodnej potreby navrhovať stavebné zámery na menej kvalitných poľnohospodárskych pôdach a to v nevyhnutnom rozsahu, podľa aktuálnej potreby v súvislosti s predpokladaným demografickým rozvojom na obdobie platnosti ÚPN,

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde spracovať v zmysle § 5 Vyhlášky MP SR č. 508/2004, ktorou sa vykonáva § 27 zákona o ochrane a využívaní PP v platnom znení,

- v návrhu vyhodnotiť potenciál riešeného územia, plochy meliorované (závlahy a odvodnenia), kontaminované, postihnuté degradáciou chránené územie a jeho ochranné pásma, chránené ložiskové územia, dobývacie priestory,
- druhy pozemkov vyhodnotiť podľa registra „C" katastra nehnuteľností, BPEJ – 7 miestnym kódom, plochy PP osobitne chránenej PP podľa kódov BPEJ, hranice k. ú. hranice zastavaného územia vytýčeného lomovými bodmi, ktoré boli premietnuté do odtlačkov katastrálnych máp k 1. januáru 1990.

6.1 Bývanie

- Je uvedené v kapitole 5.2 tohto dokumentu.

6.2 Vybavenosť

- Je uvedené v kapitole 5.3, 5.4 a 5.5 tohto dokumentu.

6.3 Šport a rekreácia

- Je uvedené v kapitole 5.6 tohto dokumentu.

6.4 Výroba

- Je uvedené v kapitole 5.7 tohto dokumentu.

6.5 Dopravná vybavenosť

➢ **6.5.1 Cestná doprava**

Komunikačná sieť zastavaného územia obce Štós je na nadradenú komunikačnú sieť napojená prostredníctvom cesty II. triedy č. 548 so smerom Košice – Jasov – Štós - Smolník. Cesta II/548 má hospodársko-spojovaciu funkciu v regióne Medzevskej doliny. Trasa tejto cesty je vedená východnou časťou zastavaného územia obce, je vybudovaná v kategórii C 7,5/70, v zastavanom území MZ 8/60. Juhovýchodne sa cesta II/548 napája cestou II/550 v Moldave nad Bodvou a v Košiciach – MČ Pereš na cestu I/50. Severne sa napája na cestu II/549 so smerom Mníšek nad Hnilcom – Krásnohorské podhradie.

Pri riešení návrhu ÚPN-O je potrebné dodržať nasledovné požiadavky:

- dodržať cestné ochranné pásma v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 35/1984 Zb. Federálneho ministerstva dopravy, ktorou sa vykonáva cestný zákon a hranice cestných ochranných pásiem v návrhu ÚPN-O rešpektovať,
- navrhnúť riešenie dopravnej obsluhy vrátane funkčných tried a kategórií ciest, križovatiek, odstavných plôch a prepojenia na nadradenú cestnú sieť podľa platných STN a TP. Zohľadniť pešiu, cyklistickú dopravu, bezpečný pohyb chodcov, rezervovať územie pre nové cesty. Určiť nároky na dynamickú a statickú dopravu podľa plánovaného využitia územia,
- rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy,
- rešpektovať existujúcu cestnú sieť a vytvoriť podmienky na jej rekonštrukciu alebo úpravu, vyjadriť väzby urbanistického riešenia na dopravné vybavenie, riešiť pripojenie rozvojových lokalít na nadradenú sieť,
- navrhnúť udržateľnú koncepciu mobility s dôrazom na hromadnú dopravu, cyklistickú a pešiu dopravu, s posúdením umiestnenia zastávok a dostupnosti,

- cyklistické trasy umiestňovať zásadne mimo telesa cesty I. triedy,
- pri rozvoji cyklistickej dopravy postupovať podľa Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR,
- navrhované zastavovanie autobusov riešiť mimo jazdných pruhov cestnej infraštruktúry, v zmysle aktuálne platnej STN,
- navrhnúť kapacitu plôch statickej dopravy s rezervou pre návštevníkov a stanoviť podmienky riešenia parkovania obyvateľov rodinných domov na vlastných pozemkoch, vrátane garáží,
- pri návrhu ciest rešpektovať ochranné pásma, rozhľadové pomery, hygienické limity hluku a vibrácií v súlade s platnou legislatívou.

➢ 6.5.3. Železničná doprava

Tento typ dopravy sa v k.ú. obce nenachádza.

6.6 Technická vybavenosť

➢ 6.6.1 Vodné hospodárstvo

○ 6.6.1.1.Vodné toky

V správe SVP, š.p. Povodie Hornádu, OZ so sídlom Košiciach sa nachádzajú:

- Vodohospodársky významný vodný tok (VVVT) Bodva ID 4-33-01-1
- Vodohospodársky významný vodný tok (VVVT) Porča ID 4-33-01-526 a jeho prítoky
  - bezmenné vodné toky ID 4-33-01-527, ID 4-33-01-528, ID 4-33-01-529 a ID 4-33-01-530
  - drobné vodné toky (DVT) a bezmenné ľavostranné prítoky Bodvy ID 4-33-01-594, ID 4-33-01-593, ID 4-33-01-592, ID 4-33-01-591, ID 4-33-01-590, ID 4-33-01-589, ID 4-33-01-588, ID 4-33-01-587, ID 4-33-01-580, ID 4-33-01-574, ID 4-33-01-572, ID 4-33-01-566, ID 4-33-01-564, ID 4-33-01-563, ID 4-33-01-562, ID 4-33-01-561 a ID 4-33-01-536
- DVT Štósky potok ID 4-33-01-537 a jeho prítoky:
  - bezmenné DVT ID 4-33-01-538, ID 4-33-01-539, ID 4-33-01-540, ID 4-33-01-542, ID 4-33-01-543, ID 4-33-01-544, ID 4-33-01-545, ID 4-33-01-546, ID 4-33-01-547, ID 4-33-01-548, ID 4-33-01-549, ID 4-33-01-550, ID 4-33-01-551, ID 4-33-01-552, ID 4-33-01-553, ID 4-33-01-554, ID 4-33-01-555, ID 4-33-01-556, ID 4-33-01-557, ID 4-33-01-558 a ID 4-33-01-559
- DVT Kúpeľný potok ID 4-33-01-541

Z hľadiska technicko-prevádzkových záujmov správcu vodných tokov a protipovodňovej ochrany pre výkon správy vodných tokov je v návrhu ÚPN – O potrebné zapracovať:

- V § 20 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov je v inundačnom území, teda v území priľahlom k vodnému toku, ktoré je počas povodní zvyčajne zaplavované vodou vyliatou z koryta, zakázané umiestňovať presne definované budovy, stavby, objekty a zariadenia. V zmysle ustanovení § 20 ods. 6 písm. c) zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov je v inundačnom území okrem iného zakázané vykonávať terénne úpravy, ktoré môžu zhoršiť odtok povrchových vôd počas povodne.
- Rešpektovať ochranné pásmo II. stupňa povrchového vodárenského zdroja/zdrojov (VZ) Bodva, Porča, Pivering, Zlatná – Medzev (cca 45% v extraviláne obce).
- Situovanie nových stavebných objektov musí byť v súlade s § 20 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov je nutné rešpektovať prirodzené záplavové územie vodných tokov, ako aj obmedzenia využitia územia v záplavovom území (zamedzenie výstavby a iných nevhodných činností).
- Pre výkon správy dotknutých vodných tokov je nutné v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž vodohospodársky významného vodného toku ponechať voľný nezastavaný pobrežný pozemok (manipulačný pás vodného toku) v šírke 10,0 m od brehovej čiary toku a pozdĺž drobných vodných tokov ponechať voľný nezastavaný

pobrežný pozemok (manipulačný pás vodného toku) v šírke 5,0 m od brehovej čiary toku a zároveň umožniť správcovi toku prístup k vodným tokom pre účely zabezpečovania prevádzkových činností vyplývajúcich z ustanovení zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov.

- Do vymedzeného pobrežného pozemku vodných tokov nie je možné umiestňovať stavby trvalého charakteru, zariadenia a vedenia technickej infraštruktúry, oplotenie, súvislú vzrastlú zeleň, ani ho inak poľnohospodársky obhospodarovať.
- Pri návrhu koncepcie nakladania s dažďovými vodami, vzhľadom na klimatickú zmenu, riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody, je nutné navrhnúť opatrenia na zdržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch v prípade nových lokalít určených na zástavbu (z komunikácií, spevnených plôch a striech rodinných domov, prípadne iných stavebných objektov) na pozemku stavebníka prostredníctvom vsakovacích objektov (prípadne s retenčnými nádržami), dažďových záhrad, jazierok a podobne tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v území. Ak nie je možné zachytávať vodu z povrchového odtoku na mieste dopadu zrážok alebo v jeho tesnej blízkosti, možno ju odvádzať do povrchových vôd. Uvedené opatrenia je nutné navrhnúť tak, aby prípadný odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a v zmysle požiadaviek NV SR č. 269/2010 Z. z. podľa § 9.
- Odvádzanie splaškových vôd riešiť prednostne prostredníctvom verejnej kanalizácie. V prípadoch, kde nie je možné napojenie na verejnú kanalizáciu je nutné zabezpečiť iný spôsob odvádzania a zneškodňovania splaškových vôd – vodotesné žumpy.
- V prípade návrhu nových činnosti a rozvoja bývania (nové lokality RD a BD) zaviazať investora, aby vyhodnotil vplyv predmetnej činnosti na vodný režim, analyzoval vodohospodárske pomery územia vrátanie nadväzujúcich susedných plôch mimo zastavaných území, ktoré ich môžu výrazne ovplyvňovať. V prípade ich predpokladaného vplyvu na hydrogeologické a vodohospodárske pomery území navrhnúť účinné opatrenia.

- **6.6.1.2. Hydromeliorácie a odvodnenie poľnohospodárskej pôdy**

  V k.ú. obce sa nenachádzajú hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p.

- **6.6.1.3.Zásobovanie vodou a odkanalizovanie**

  V katastrálnom území obce Štós je verejný vodovod a verejná kanalizácia prevádzkované Obecným podnikom lesov, služieb a remesiel s.r.o. na základe zmluvy zo dňa 29.03.2021.

  Pri riešení návrhu ÚPN-O je potrebné dodržať nasledovné požiadavky:

  - Rešpektovať existujúce siete, ich koridory a ochranné pásma, určiť potrebu technickej infraštruktúry vzhľadom na plánované využitie územia,
  - pri návrhu zásobovania vodou stanoviť potrebu pitnej vody, rešpektovať hygienické pásma vodných zdrojov a zabezpečiť ochranu kvality vody a navrhnúť umiestnenie verejných rozvodov vody,
  - rešpektovať existujúce vodohospodárske zariadenia a dodržať ich ochranné pásma v zmysle platných právnych predpisov.

- **6.6.2 Zásobovanie elektrickou energiou**

  Obec je napájaná z ES0243-01 Budulov cez linku V302 vzdušného vedenia a distribučné stanice VSD, a.s.:

  - TS0330-0003 Štós
  - TS0330-0002 Štós
  - TS0330-0007 Štós VVaK - ČOV

- TS0330-0001 Štós
- TS0330-0004 Štós – Kúpele

a cudzie
- TS0330-0008 KGJ Štós
- TS0330-0006 Štós Sandrik
- TS0330-0005 Štós – Kúpele

V obci má VSD, a.s. nasledovné zámery:
- Úprava V302 Štós – Smolnícka Huta (stavebný zámer)
- Štós – úprava NN a DP – úprava NN vedenia v pôvodnej trase bez potreby povoľovacieho procesu podľa stavebného zákona,

Pri riešení návrhu ÚPN-O je potrebné dodržať nasledovné požiadavky:
- Zachovať ochranné pásma exitujúcich elektrických zariadení,
- riešiť zásobovanie elektrickou energiou pre navrhovaný rozvoj obce v rozsahu metodiky spracovania ÚPN,
- uvažovať s hustejším umiestnením transformačných staníc v existujúcej ako aj navrhovanej zástavbe,
- pri návrhu rozvojových lokalít je potrebné do územného plánu zahrnúť priestorovú rezervu pre distribučné vedenie,
- nové transformačné stanice TS v rozvojových lokalitách umiestniť na verejne prístupné miesta s možnosťou trvalého prístupu. Nové distribučné TS navrhovať čo najbližšie do centra predpokladaných odberov. Miesto osadenia nových TS a dĺžky NN vývodov z TS musia zohľadňovať požiadavky k napojeniu a na bezpečnosť distribúcie elektriny a kvalitu napätia,
- navrhované podzemné VN a NN vedenia a trafostanice riešiť ako kioskové resp. kompaktné,
- pri riešení územného plánu je nutné zdokumentovať a rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich a navrhovaných zariadení podľa zákona o energetike v platnom znení,

➢ 6.6.3. Zásobovanie plynom

V katastrálnom území obce Štós je vybudovaná distribučná sieť tlakovej úrovne STL-300 kPa a NTL – 2 kPa. Distribučná sieť je prepojená s distribučnou sieťou mesta Medzev. Distribučná sieť je vybudovaná z polyetylénu(PE). Zdrojom zásobovania zemným plynom obce Štós a mesta Medzev je regulačná stanica plynu (RS) s výkonom 4 000m^3/hod., umiestnená vo východnej časti mesta Medzev.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:
- Rešpektovať existujúce trasy plynovodov a ich ochranné pásma, zdokumentovať ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich ako aj navrhovaných plynárenských zariadení v grafickej ako aj textovej časti návrhu ÚPN-O,
- navrhnúť možnosť plynofikácie exitujúcich zastavaných ako aj navrhovaných lokalít,
- preveriť možnosti využívania alternatívnych zdrojov energie,
- plynofikáciu navrhovaných území riešiť koncepčne v súlade s podmienkami vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných platných právnych predpisov.

➢ 6.6.5 Telekomunikácie

V návrhu ÚPN- O je potrebné:
- Do návrhu ÚPN-O zapracovať všetky existujúce trasy telekomunikačných vedení a zariadení,
- dodržať ochranné pásmo existujúcej telekomunikačnej siete v zmysle platných predpisov,
- zakazuje sa zriaďovanie skládok materiálu a zriaďovanie stavebných dvorov počas výstavby na existujúcich podzemných kábloch a projektovaných trasách prekládok podzemných telekomunikačných vedení a zariadení.
- v prípade potreby navrhnúť optickú transportnú sieť,

- podľa zákona o elektronických komunikáciách na ochranu sietí sa zriaďuje ochranné pásmo vedenia elektronickej komunikačnej siete široké 0,50 m od osi jeho trasy po oboch stranách po celej dĺžke trasy.

➢ 6.6.6. Odpadové hospodárstvo

V obci je zavedený separovaný zber papiera, skla a plastov.

V návrhu ÚPN- O je potrebné:

- zvýšiť podiel triedenia odpadu,
- prehodnotiť potrebu umiestnenia kompostárne a zberného dvora.

7 POŽIADAVKY NA OCHRANU KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Okrem zachovalých objektov kultúrno-historických pamiatok nachádzajúcich sa na území obce, urbanisticko-architektonickú hodnotu predstavuje zachovalý ráz potočnej radovej zástavby, svojrázne zakomponovanej do krajiny. Z urbanistického hľadiska sa vývoj obce vyprofiloval do potočnej osady. Tento vývoj bol determinovaný kompozičnou osou v trase dnešného Štóskeho potoka a prírodnými limitmi – strmými svahmi doliny. Pôdorys potočnej osady sa v západnej časti vidlicovito rozchádza. Najcennejšia je urbanistická kompozícia v centrálnej časti obce, kde sa zachovala pôvodná stredoveká parcelácia a typický urbanisticko–architektonický výraz zástavby. Medzi najvýznamnejšie architektonické pamiatky Štósu patrí kostol sv. Jána Nepomuckého, pôvodne gotický, postavený podľa prameňov rímsko-katolíckeho farského úradu v roku 1542. Ďalšími významnými pamiatkami, zapísanými v ÚZPF je pamätný dom spisovateľa Zoltána Fábryho, objekt bývalého detského domova, pôvodne vila rodiny Wlaszlovitsovcov, postavená začiatkom 20. storočia v secesnom slohu a ďalšia, staršia vila rodiny Wlaszlovitsovcov.

Ďalej sa tu nachádzajú Evanjelický kostol - Klasicistický tolerančný kostol postavený v rokoch 1786–1788 a Kaplnka sv. Jána Nepomuckého - Baroková kaplnka z roku 1760.

Na území kúpeľov Štós sa nachádza niekoľko pozoruhodných architektúr, postavených vo funkcionalistickom slohu a kúpeľný park s výmerou 4,5 ha, v rámci Slovenska jedinečný dendrologický objekt s počtom 217 taxónov drevín. Časť kúpeľného parku – parcela č. 525/5 je národnou kultúrnou pamiatkou, zapísanou v ÚZPF.

V areáli Kúpeľov Štós sa nachádza rovný tucet chránených objektov, ktoré spoločne tvoria ucelenú národnú kultúrnu pamiatku. Patria sem najmä historické liečebné domy postavené v typickom secesnom „kúpeľnom“ slohu s ozdobnými drevenými verandami:

- Liečebný dom Komporday: Pomenovaný po zakladateľovi kúpeľov Róbertovi Kompordayovi.
- Liečebný dom Bratislava: Jeden z najatraktívnejších objektov vďaka bohatej ornamentálnej výzdobe.
- Kúpeľný park: Historický lesopark so vzácnymi drevinami, ktorý dotvára klimatické prostredie kúpeľov a je pamiatkovo chránený spolu so súborom plastík, fontán a pamätníkov.

Pamätníky a drobná architektúra

V obci a v kúpeľnom areáli sú osadené viaceré pamätníky venované významným osobnostiam spojeným so Štósom, ako sú Zoltán Fábry, Laco Novomeský, sochár Vojtech Löffler či zakladateľ kúpeľov Róbert Komporday.

V návrhu ÚPN-O je potrebné rešpektovať:

- Akceptovať vyššie uvedené kultúrno – historické pamiatky,
- o potrebe a podmienkach archeologického výskumu rozhoduje dotknutý orgán ochrany pamiatkového fondu,
- ak počas realizácie zemných prác bude odkrytý archeologický nález, je stavbyvedúci povinný postupovať v zmysle § 44 stavebného zákona, nález ihneď ohlásiť krajskému pamiatkovému úradu a urobiť nevyhnutné opatrenia na jeho ochranu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný inšpektorát na základe stanoviska orgánu štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu,

- ak počas realizácie zemných prác bude odkrytý archeologický nález, je stavbyvedúci povinný postupovať v zmysle § 40 pamiatkového zákona, nález ihneď ohlásiť krajskému pamiatkovému úradu a urobiť nevyhnutné opatrenia na jeho ochranu.

8 POŽIADAVKY NA ROZSAH A OBSAH RIEŠENIA

Návrh ÚPN – O bude spracovaný v podrobnosti stanovenej v §§12 a 13 Vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR č.392/2023 Z. z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia a v súlade s Vyhláškou Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR č. 153/2024Z.z. o štandardoch a metodike spravovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov.

Územný plán obce Štós bude obsahovať:

- **informatívnu časť územného plánu obce v textovej časti, ktorá bude obsahovať:**

a) základné údaje,
b) širšie vzťahy,
c) vyhodnotenie doterajšej územnoplánovacej dokumentácie obce,
d) vyhodnotenie vplyvu demografických, sociálnych, environmentálnych a ekonomických vývojových tendencií na územný rozvoj obce,
e) vyhodnotenie urbanistickej štruktúry, krajinnej štruktúry a limitov územia obce,
f) priemet území krajinnej infraštruktúry miestneho významu a území ochrany prírody a krajiny miestneho významu,
g) návrh plôch a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme a plôch zelenej infraštruktúry vo verejnom záujme,
h) urbanistickú koncepciu rozvoja obce, priemet zastavaného územia a členenie na priestorovo-funkčné celky a priestorovo-funkčné časti,
i) zdôvodnenie a opis regulácie a spôsob výpočtu limitov,
j) vymedzenie plôch určených na odňatie poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov,
k) zásady a podmienky vyplývajúce z osobitných predpisov.

- **informatívnu časť územného plánu obce v grafickej časti, ktorá bude obsahovať grafické znázornenia:**

a) širších vzťahov a vymedzenia riešeného územia,
b) urbanistickej štruktúry a krajinnej štruktúry a limitov územia obce,
c) urbanistickej koncepcie rozvoja obce, vymedzenia zastavaného územia a členenia na priestorovo funkčné celky a priestorovo-funkčné časti,
d) priemetu území krajinnej infraštruktúry a území ochrany prírody a krajiny miestneho významu,
e) návrhu plôch a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme a plôch zelenej infraštruktúry vo verejnom záujme,
f) iných územných limitov, vyplývajúcich z územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa, a limitov ochranného a bezpečnostného pásma,
g) plôch určených na odňatie poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov.

- **záväznú časť územného plánu obce v textovej časti, tvorenú z regulačných listov s regulačnými podmienkami jednotlivých priestorovo-funkčných celkov alebo priestorovo – funkčných častí, ktoré obsahujú:**

a) číselné alebo iné označenie alebo názov priestorovo-funkčného celku alebo jeho priestorovo-funkčnej časti,
b) grafickú schému polohy a vymedzenie priestorovo-funkčného celku alebo jeho priestorovo-funkčnej časti,

c) plošnú výmeru priestorovo-funkčného celku alebo jeho priestorovo-funkčnej časti,
d) identifikáciu polohy a stručnú charakteristiku priestorovo-funkčného celku alebo jeho priestorovo funkčnej časti,
e) priestorové usporiadanie územia s uvedením parametrov základných regulatívov a podľa potreby voliteľných regulatívov pre plochy priestorovo-funkčných celkov, priestorovo-funkčných častí a pozemkov,
f) funkčné využívanie územia s uvedením základnej funkcie a jednej alebo viacerých neprípustných funkcií a podľa potreby jednej alebo viacerých prípustných funkcií,
g) súpis plôch a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme a súpis plôch pre umiestnenie zelenej infraštruktúry vo verejnom záujme s uvedením ich druhu a účelu,
h) súpis osobitných území, ak sú na území priestorovo-funkčného celku alebo jeho priestorovo-funkčnej časti navrhované,
i) identifikáciu územia, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny, ak sa v priestorovo-funkčnom celku alebo jeho priestorovo-funkčnej časti nachádzajú, pre ktoré je potrebné obstarať územný plán zóny,
j) určenie ostatných území, v priestorovo-funkčnom celku alebo jeho priestorovo-funkčnej časti, pre ktoré je potrebné obstarať územný plán zóny.

- **záväznú časť územného plánu obce v grafickej časti, ktorú tvorí regulačný výkres, ktorý grafickými prostriedkami a opismi vyjadruje priestorovú a funkčnú reguláciu územia, ktorý obsahuje:**
  a) základné údaje,
  b) hranicu územia obce,
  c) hranicu zastavaného územia obce,
  d) členenie územia na priestorovo-funkčné celky alebo na priestorovo-funkčné časti,
  e) priestorovú reguláciu vyjadrenú prostredníctvom základných regulatívov a podľa potreby voliteľných regulatívov priestorového usporiadania územia,
  f) reguláciu funkčného využívania územia s uvedením základnej funkcie a jednej alebo viacerých neprípustných funkcií a podľa potreby jednej alebo viacerých prípustných funkcií,
  g) priemet plôch a koridorov pre umiestnenie stavieb vo verejnom záujme a priemet plôch pre umiestnenie zelenej infraštruktúry vo verejnom záujme,
  h) priemet osobitných území,
  i) priemet území, v ktorých sa nachádzajú pamiatkové rezervácie alebo pamiatkové zóny, pre ktoré je potrebné obstarať územný plán zóny,
  j) priemet ostatných území, pre ktoré je potrebné obstarať územný plán zóny.

Textová časť informatívnej časti a textová časť záväznej časti územného plánu obce sa spracujú ako dva samostatné dokumenty.

Grafická časť informatívnej časti územného plánu obce sa spracuje v elektronickej podobe na podklade mapového diela v záväznom geodetickom referenčnom systéme v podrobnosti spracovania výkresov v mierke 1:25 000 príp. 1:10 000, príp. 1:5 000.

Grafická časť záväznej časti územného plánu obce sa spracuje v elektronickej podobe na podklade mapového diela v záväznom geodetickom referenčnom systéme v podrobnosti spracovania výkresu priestorovej a funkčnej regulácie v mierke 1: 5 000, príp. 1: 2 000, príp. 1:10 000. Množstvo a druh voliteľných regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania budú upresnené v návrhu územného plánu, na základe urbanistického riešenia územia obce.

9 INFORMÁCIA O POTREBE VYPRACOVANIA VARIANTNÉHO NÁVRHU RIEŠENIA

S variantným riešením sa neuvažuje.